DÉPOT LÉGAL

LE DIRECTEUR GÉRANT:

SỐ 185 NĂM THỨ BA Ngày 28 THÁNG 4 [illegible] KỶ-TỴ — TỨC NGÀY THỨ TƯ 5 [illegible] 1929 MỖI SỐ 5 XU

GIÁ BÁN

ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm. 5$00	6$00
Sáu tháng 2,80	3, 50
Ba tháng. 1,50	2, 00

Mua báo phải trả tiền trước. Thơ và mandat gởi cho M. TRẦN ĐÌNH-PHIÊN. Ai đăng quảng cáo việc riêng xin thương nghị trước.

TIẾNG-DÂN

敲民

LA VOIX DU PEUPLE

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ thứ tư và thứ bảy

Chủ-nhiệm kiêm Chủ bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG

Quản-lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

BÁO QUÁN Đường Đông-Ba, Huế

Giây thép nói số 62

Giây thép: TIẾNG-DÂN — Huế

DÉPOT LÉGAL INDOCHINE N° 10946

Một người thường dân mà để lòng lo việc cứu giúp người tức là công nghiệp

(Danh ngôn Tàu)

CẠNH TRANH CÙNG PHÙ TRỢ

Từ cái thuyết « sinh – tồn cạnh - tranh » ra đời đến nay, ảnh hưởng rung động khắp cả trong thế - giới, mở mang tư tưởng và thôi giục cái lòng tấn thủ của loài người cao lên đến xấp mấy, làm cho trên mặt địa-cầu bồng dồi ra một cái sắc mới; cái hiệu quả hai chữ *cạnh tranh* thật là to tát, ai cũng công nhận. Song cái lợi vẫn nhiều mà cái hại cũng không ít. Xem như lịch-sử cận đại đây, không những máu sông xương núi, thảm họa ghê gớm kia đều nêu hai chữ đó làm phiếu hiệu, mà bao nhiêu bi-kịch ngầm ngầm như mạnh nuốt yếu, giàu hiếp nghèo, đông lấn ít, khôn dè dại v. v.. mỗi ngày mỗi diễn ra, không nơi nào không có, dầu cho những dân tộc mà tự phụ là văn-minh cực điểm ngày nay cũng không tránh khỏi, mà cũng mượn hai chữ cạnh - tranh đó để làm câu lót miệng. Nói tóm một câu là: hai chữ cạnh - tranh, trong bộ lịch sử nhân loại tiến – hóa, cái công vẫn to mà cái tội cũng không phải là nhỏ.

Hiện trong thế – giới ngày nay, cái thuyết cạnh – tranh, gần bao quát tất cả thế - lực trên đời, người ta đương tôn làm thước ngọc khuôn vàng, đâu đâu cũng dương cờ giống trống, luồng gió xoay trời, ngọn triều cuốn đất, không có cái gì ngăn đón được, mà bỗng không dám công nhiên gia tội cho hai chữ rất có thế lực đó, ai mới nghe qua, cũng phải cho là nói ngông. Song không phải là nói ngông đâu. Theo cái lẽ chúng sinh bình đẳng, nhân đạo bác ái, thì cái thuyết cạnh-tranh vẫn đã thiên lệch, mà xét trên lịch sử cũng sự thực đã kinh nghiệm, thì trên con đường tiến - bộ của loài người, thuyết đó cũng không gồm hết được, nghĩa là chiếm được một mặt mà sót hẳn đi một mặt.

Một mặt mà sót hẳn đó là gì? tức là loài người có phù trợ nhau mới tiến-bộ vậy.

Loài người là một thứ động vật biết hợp bầy, hợp bầy tức là phù trợ nhau. Từ có loài người đến nay, mình da xác thịt, không chịu được khi nóng hơi lạnh, nhờ phù trợ nhau mà ngự được lại ương của tạo vật; thân gầy sức yếu, không địch được nanh nhọn móng dài, nhờ phù trợ nhau mà chống được độc trùng ác thú. Từ thời đại khi dụng bằng đá cho đến thời đại đồ đồng đồ sắt nầy, trong lịch-sử sinh-hoạt của loài người, không có cái gì là tự một tay một chưn của cá - nhân làm được mà không nhờ cái sức phù trợ của kẻ khác. Một cái nhà ở, tài-liệu góp nhóm, xuất tự tay bao nhiêu người; một cái kim may, công phu hoàn thành, trải qua bao nhiêu tay thợ. Cứ đó mà suy thì rõ cái cuộc tấn-hóa của loài người, một đời một hồn vào mà gốc tự sự phù trợ nhau mà lần lần tiến lên. Nếu loài người mà không có cái tánh phù trợ nhau chắc là không tiêu diệt về đường thiên - tai, cũng suy mòn về đường vật hại, có đâu mỗi ngày mỗi phồn thực, mà đến ngày nay trên mặt địa-cầu có cái hoạn nhân mãn nữa?

Song nghĩa phù trợ đó chia ra ba đường:

Một là trực tiếp. Làm nhà thì nhờ thợ mộc, đau ốm thì nhờ thầy thuốc; lại như trong làng xóm xứ sở mà có xảy ra cái nạn thủy hỏa đạo tặc thì xuất của chung sức mà phòng ngự giúp đỡ cho nhau, ấy là trực tiếp.

Hai là gián tiếp. Người làng chài không quen thuộc chi người đốn gỗ, mà ván ghe mái chèo, đều tự tay anh đốn gỗ sắm cho; thợ may không biết gì người làm mõ, mà dao kéo các đồ, đều dùng sắt của anh thợ mỏ; hỏa xa điện tuyến phát minh từ bên Âu-Tây mà người Á-Đông cũng được hưởng cái tiện lợi đó, ấy là gián tiếp.

Ba là giao hoán. Người làm nông không dệt mà có lúa để đổi vải; người thợ dệt không cày mà có vải để đổi lúa; lại như ấn bản phát minh, dầu từ phương Đông truyền sang phương Tây, thì hoạt bản phương Tây lại truyền lại cho phương Đông v. v. . . , ấy là giao hoán.

Đó là cứ một vài cái lệ thông thường, còn ngoài ra hoặc công việc khởi sáng từ đời trước mà trải mấy đời sau tiếp tục bồi bổ mà mới thành; hoặc để xướng ở nơi nầy mà các nơi khác phụ họa tán thành mà sau mới có hiệu quả, không những các đều ở trong phạm vi thân thiện giao-tế mới cần có phù trợ, dầu cho ở cuộc cạnh - tranh mà có hàm cái nghĩa phù trợ thì mới mong toàn thắng. Vì như trong một nước mà hai đảng tranh nhau, thì đảng nào có phù trợ nhiều, tức là chiếm được thế - lực trọng yếu; hai nước đánh nhau, nước nào mà quốc dân đồng tâm đồng đức, lại được các nước giúp sức vào, thì nước ấy được thắng lợi (như trận Đức Pháp gần đây, nước Pháp nhờ phù trợ mà được thắng v. v. . .) Cứ đó mà suy thì rõ trong cuộc tấn bộ của loài người, cạnh-tranh đi một mặt, phù trợ đi một mặt, hai đường cùng đi, mà về mặt phù trợ, có cái ý nghĩa dầm thấm, ảnh hưởng sâu xa, không thể nào đem hai chữ cạnh-tranh mà trùm phủ lên trên, như những phái đế-quốc cùng bọn tư-bản trên thế-giới ngày nay, thờ cái chủ nghĩa thiên lệch đó để tiện việc ích kỷ riêng của mình vậy. *(Còn nữa)*

X. T. T.

VẬN-VĂN

Chơi cửa Thuận-an

I

Giá chữ nhân kia đắt khó mua!
Hôm nay gặp bạn đạo chơi đó.
Trăng trong gió mát ba chung rượu,
Nước thẳm non cao mấy tiếng hò.
Bắn sóng nỗ thần nghe vẳng ngất,
Ngắn tàu đế đá mới xây lo.
Cuộc đời dâu bể chừng ra thế,
Hiểm nhứt lòng dân chẳng dễ dò.

II

Tàng tàng chén rượu lại câu thơ,
Phong cảnh nhìn say khách muốn khờ.
Gió cuốn mây về trời lộ mặt,
Nước đưa thuyền tới đất không bờ.
Biển người trôi sụt ba làn sóng,
Cuộc thế hơn thua một ván cờ.
Chỉ có chùm thông trên nồng cát,
Mưa dầm nắng dội vẫn trơ trơ.

X. T. T.

Chơi núi Ấn-sơn (1)

Chon von hòn Ấn tột trời cao,
Cùng bạn lên xem cảnh thế nào.
Tháp cổ cây xưa bia mất chữ,
Chùa không đèn vắng nét phong rêu.
Lệnh nghiêm đình Liễu vầng trăng dọi,
Oai oám ngăn ngàn tiếng sấm kêu.
Trận đá Đầu rồng (2) thao lược sẵn,
Cạnh tranh xem thử cuộc ba đào.

(1) Núi ở Quảng-ngãi
(2) Cũng núi ở Quảng-ngãi

Đ. K. H.

Thói đời

Thế kỷ hai mươi đổi thói đời,
Nhân tình đơn bạc khác gì vôi!
Luân thường điên đảo, gà bòi lọ,
Danh lợi gian tham, cả tập mồi.
Dựa thế, nương quyền, hơi vác mặt!
Lừa thầy, phản bạn, khéo khua môi!
Thói đời như thế trông thêm chán,
Cột đá ai đương lúc sóng nhồi?

L. U.

THƯỜNG THỨC

BỆNH CAU Ở HẠT HƯƠNG-KHÊ, THUỘC TỈNH HÀ-TỊNH

Trong số báo 171, ra ngày 17 Avril, bản báo có đăng câu hỏi của một người độc giả ở hạt Hương khê hỏi về cách chữa cau rầy. Nay được quan Thanh tra Nông chánh phía bắc Trung-kỳ cho biết rằng ở hạt Hương khê sở Nông chánh vẫn đương thí nghiệm những phương pháp trừ cái hại ấy. Ông lại gởi cho một bài nói đại lược những phương pháp ấy. bản báo xin đăng nguyên văn, tưởng cũng có ít nhiều lợi ích cho nhân dân những miền trồng cau vậy.

L. T. S

Trong bốn năm nay sở Nông-chánh Trung-kỳ đã có chú ý đến bệnh cau rầy. Vì cau là mối lợi rất quan hệ cho dân Hương-khê, nên chúng tôi đã có nhiều lần tra xét, diễn thuyết trong những làng ở vào nơi có nhiều cau hư hại hơn cả và đã có thí nghiệm công việc chữa cau trong hạt mà đã có kết quả, phần thì nhà nước lại còn giúp cho dân được dễ dàng về việc chữa các vườn cau cho cây lại sinh lợi như thường; thế mà dân Hương khê vẫn còn chưa biết đến thì cũng lạ thật.

Cho nên nhân nhịp này, chúng tôi sẵn lòng chỉ bảo những cách thức cần thiết về việc chữa cau cho những người nào chưa được biết.

Bệnh cau sinh ra phần nhiều bởi lại đất kiệt mầu, vì các vườn cau trồng đã lâu ngày mà không phân bón gì cả. Vì lẽ ấy cây hóa ra gầy yếu và rất dễ sinh ra bệnh, ấy căn nguyên bệnh là bởi vậy.

Muốn cho vườn cau lại sinh được nhiều quả như cũ thì cần phải chăm bón nhiều để cho cây được thật tốt.

Những cây cau lớn thì phải bón như thế này:

1·) Khi đầu phải bỏ phân cho khá nhiều để cho cây được hồi sức lại, rồi khi nào thấy cây đã được tươi tốt và lại sinh hoa quả như cũ thì bón ít cũng được.

2; Phải trồng tỉa những cây chủ đích để che cho gốc cau khỏi nắng mà không ăn hại mầu.

Về phần những cây cau con thì phải làm đất vườn ương cho kỹ, bỏ phân rồi phải làm giàn che nắng sau khi đã ương hạt và giâm cây trong năm đầu. Lúc giâm cây con và trồng cau đều phải bón phân để cho cây mau tốt.

Sự kết quả và cách thức chữa cau mà chúng tôi vừa nói ở trên là do công việc thí nghiệm mà chúng tôi làm đã được hai năm nay tại trong một cái vườn cau lớn rất hư hại ở Cha-Lễ là huyện lỵ hạt Hương-khê.

Người nào trồng cau ở Hương-khê nên đến xem vườn thí nghiệm ấy rất có ích, thì biết cây tốt, hoa nhiều và ít buồng khô; họ sẽ thấy cả ở vườn ương những cau con một và hai năm được chăm bón tử tế và có thể so sánh những cây cau con và cau lớn chữa ở vườn ấy với những cây cau ở vườn chung quanh thì biết.

Kết quả việc thí nghiệm

Chúng tôi có chọn lấy một cái vườn được 135 cây cau hư hại rất nhiều. Xem xét đến rễ cây, chúng tôi biết được có đến quá 85 phần trăm cây đã bị bệnh. Khi lấy giờ cau ra ít hoa mà phần nhiều hoa rụng non cả. Mỗi năm chúng tôi có biên đếm xem được bao nhiêu hoa, được bao nhiêu buồng còn đậu lại ở trên cây và số quả trung bình của mỗi buồng cau là bao nhiêu và buồng quả tốt hay xấu. thì trong 135 cây chúng tôi biết được sau này:

	Năm 1926 (trước khi chữa)	Năm 1927 (Chữa năm đầu)	Năm 1928 (Chữa năm thứ hai)
Hoa cau:	178	273	561
Buồng quả:	137	204	334
85 quả Trung bình của mỗi buồng:	(Không biết)	10,207 / 204 = 50	27,829 / 334 = 96

Coi như vậy thì biết rằng trong hai năm số quả đã sinh được gấp ba lần trước, mà vào khoảng đầu năm đầu và năm thứ hai sau khi chữa thì số quả cau được quá gấp ba (số này hệ trọng nhất, vì lời lãi của nhà trồng cây là trông ở đó). Vả lại, trong khi chữa năm đầu có nhiều buồng quả xấu, còn thì vào hạng vừa cả. Đến năm thứ hai, phần nhiều buồng cau được tốt và tốt lắm.

Nếu bây giờ ta chỉ tính giá là hai đồng bạc một nghìn quả không kể đến phần cau tốt bán còn được giá cao hơn, thì trong năm 1927 cau ở vườn chữa ấy bán được 20$60, mà đến năm 1928 thì bán được những 75$60, thế là thêm được 55$00 nữa.

Trong 135 cây cau thì 25 cây được mỗi cây hơn 500 quả, tất cả 25 cây được tới 14.159 quả, thế là mỗi cây bán được 1$20. Có một cây nhiều trái nhất được 793 quả; riêng cây ấy bán được tới 1$50.

Công việc thí nghiệm hiện hãy còn làm và xem hiện trạng các hoa cau thì năm 1929 này sẽ còn tấn bộ hơn năm 1928.

Sự kết quả đã rõ ràng như vậy thì chúng tôi có thể yên chí mà bầy vẽ cách thức chữa cau mà chúng tôi đã cho là hay trong việc thí nghiệm này.

I. — *Cách chăm bón.*

1; *Bỏ phân*

Cau cần bón phân lắm mà nhất là bón phốt phát, thì sinh được nhiều buồng.

Chúng tôi thí nghiệm biết rằng mỗi cây phải bón phân như cách sau này thì cây tốt và có nhiều trái:

a/ Một gánh rưỡi phân trâu bò hay phân lợn.

b/ Ba cân tây phốt phát.

c/ Một cân tây tro cải

Sau ba năm, những cây nào đã tươi tốt lại rồi thì chỉ hai năm bón một lần cũng được.

Bón phân phải làm như thế này: đào chung quanh gốc cây một rảnh tròn rộng độ 30 phân tây, sâu độ ngập lưỡi xuống. Lấy ba thứ phân kể trên trộn lẫn với nhau rồi bỏ vào rãnh ấy mà lấp đất lên. Bỏ phân về tháng hai tây thì tốt, hay sau khi đã ra hoa cũng được, nhưng phải làm cẩn thận cho cây đỡ chột.

2./ *Chăm nom.*

Điều cần nhất là phải giữ cho gốc cây khỏi nắng. Bởi vậy trong các vườn cau mới lập nên trồng dày hơn (cách nhau độ hai thước, hai thước rưỡi tây). Vả lại trong vườn nên bỏ các thứ cây thực phẩm trong ít lâu (độ ba năm) và chỉ nên trồng một thứ cây để che đất (như là cây téphrosia, crotalaire hay mimosa). Cây hổ-ngươi (mimosa invisa) che đất kín lắm. (Còn như cây sục-sạt (crotalaire) và cây téphrosia thì thường phải cắt ngang bỏ vào chung quanh gốc cau để làm bồi che cho rễ cây khỏi nắng mà lại dữ được khí ẩm, khi mục nát thì thành phân.

Theo như cách này thì trong ba năm, những cây cau sẽ lại sinh hoa quả như cũ được. Đến năm thứ ba, những cây nào xấu quá mà không thể tốt lại được thì nên nhổ bỏ đi. Chúng tôi đã xét rõ ràng trong hạt Hương-Khê hạng cau xấu ấy không quá số 5 phần trăm.

Sau năm thứ ba, thì lại có thể trồng các cây thực phẩm vào trong vườn được, nhưng mà phải trồng những cây ít ăn hại mầu như là đỗ hay khoai lang, chứ đừng trồng những chuối bông hay hoàng tinh mà tốn mầu lắm. Còn như chè thì trồng thành hàng thưa và phải sên cành, ở dưa hàng thì trồng cây sục sạt (crotalaire) và cây téphrosia.

II. — *Cách sắp đặt về việc chữa các vườn cau.*

Các chủ vườn thường gặp nỗi khó khăn hoặc về tiền tài hoặc về sự mua phốt phát. Vậy nên nhà nước đã thương lượng với nhà Nông-Phố-Ngân-Hàng ở Vinh cho các chủ vườn vay phốt phát mà phải trả làm hai năm. Lại còn sở Nông Chánh vẫn sẵn lòng bầy vẽ các cách thức cần thiết về việc chữa cau cho các chủ vườn. Ai muốn hỏi điều gì về việc ấy thì cứ đến nói với quan Thanh-Tra Nông-Chánh ở Vinh hay là nhờ quan Huyện Hương-Khê hỏi dùm cho cũng được.

Quan Thanh-Tra Nông-Chánh
phía bắc xứ Trung-Kỳ,
Ký tên: CASTAGNOL

AI MUỐN HỌC THỰC NGHIỆP?

Ai muốn học đường Thực-nghiệp tự mình thí nghiệm mà làm lấy được, thì nên xem quyển sách « **PHÉP NUÔI GÀ** » của ông Thú-y Nguyễn-trọng-Trử giá 0$18. Bán tại bản quán cùng các hàng sách khác.

Chuyện hay

KHÍ BIẾT NÓI

(Chuyện đời Chiêm-thành)

Tương truyền một vị vua đời Chiêm thành có nuôi một con khỉ lớn mà vua yêu lắm. Một ngày kia vua hạ lệnh trong nước rằng: Ai mà giạy cho con khỉ biết nói thì thưởng một vạn vàng. Khi ấy có một người ra ứng lệnh, tự xưng rằng có phép giạy khỉ nói được; nhưng phải trong hạn ba năm và mỗi ngày phí một trăm vàng. Vua cũng tin theo lời, xuất vàng cho anh ta làm phép. (Chuyện nầy sử Khâm Định có thuật lại) Người ra ứng lệnh đó không phải có phép tắc gì lạ đâu, chỉ nghe nhiều vàng nên ra xin dạy dỗ thôi; lại cũng nghĩ rằng nội trong ba năm, một là vua, hai là anh ta, ba là con khỉ, sao cũng có một cái thay đổi khác, nên đành liều xưng lấy, để nhận vàng mà xài cho sướng đó thôi. Thế mà vua cũng tin là thiệt!

Nghe chuyện kể trên, ai cũng phải buồn cười; vì con khỉ mà có học được tiếng nói của người, cũng là lời nói con khỉ, có ích gì cho người đâu? Thế mà có người yêu khỉ mà xuất tiền bạc để cầu cách làm cho nó nói, nên có kẻ lại lợi dụng cái nhịp đó dặng xoay tiền mà xài. Vậy ta không nên trách người xài tiền kia mà nên trách người muốn nghe khỉ nói. Vì không nhớ câu:

« biết nói cũng là con khỉ».

(能言猩猩不離走獸)

Hay chuyện

ANNAM LỊCH SỰ
HÃY NÊN
HÚT THUỐC LÁ JOB

Bản-hiệu có dệt các thứ khăn lông để lau mặt, khăn chữ thọ, khăn ngũ sắc ớn nhỏ, khăn lông to, nhỏ, trắng và có sọc, và các vải nội-hóa và làm các thứ đèn lạp, (bougie) trắng, đỏ, v. v....

Chân-hưng nội-hóa

Qui ngài yêu dùng nội hóa, sẵn lòng chấu hưng công nghệ, xin giáp sổ cho Bản hiệu về đường tiện thọ các mốn hàng trên đây bản hiệu xin cảm tạ.

TÔ-HIỀN
Commerçant
Đại-lý T. L. T. Đ. ở FAIFOO

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KỲ

HUẾ

THỂ LỆ THI VÀO TRƯỜNG MỸ-THUẬT ĐÔNG-DƯƠNG VỀ NIÊN KHÓA 1929-1930

Đến các ngày sau nầy sẽ mở một kỳ thi tuyển học-sinh vào các ban tại trường Mỹ-thuật Đông dương.

Thi vào ban Kiến trúc tại Hanoi, Saigon, Huế và Pnom Penh, ngày 29 Juillet 1929.

Thi vào ban Hội họa và Mô hình tại Hanoi, Saigon, Huế Pnom Penh và Vientiane, ngày 2 Août 1929.

Thi vào trường này không bắt buộc phải có văn bằng gì và cũng không hạn tuổi. Song nếu các thí sinh thi vào ban Kiến trúc mà có ít nhất là một cái văn bằng như trong đều thứ 3, nghị định ngày 18 Septembre 1924 đã nói thì điểm số được tăng lên 1/6.

Muốn xin thi phải gởi đơn lên quan Giám đốc nha Học chính trước ngày 10 Juillet, nhưng không được gởi thẳng đơn xin, phải gởi qua quan Thủ hiến xứ gia quyến thí sinh ở. Trong đơn có nói tên họ thí sinh, tên họ của cha mẹ thí sinh, chỗ ở của gia quyến và chỗ ở nhất định của thí sinh để nhà trường có thể gởi giấy gọi thi. Đơn xin thi nếu có đính theo các giấy mà sau này thì mới xét :

1 — Giấy khai sinh.

2 — Tư pháp lý lịch.

3 — Giấy hạnh kiểm (certificat de bonnes vie et mœurs).

4 — Giấy chứng thực về sức khỏe của thí sinh trong có giản ảnh và có chữ đánh dấu của viên thầy thuốc.

Nếu thí sinh muốn xin học bổng thì ngoài các giấy mà đã kể trên phải đính theo một tờ khai lý lịch (état de renseignement) do các quan chức bản tỉnh phát cho và có quan Công sứ duyệt y. Trong tờ khai đó nói cái tình thế về tinh thần về tài chính của thí sinh và gia quyến thí sinh.

Các đơn xin học bổng mà không có đính theo giấy khai lý lịch làm theo như kiểu của nhà nước và do các viên chức giữ trách nhiệm vào việc nầy phát cho thì không xét đến.

Các người có làm việc tại các công sở thì có được viên chủ sự sở mình cho phép thì mới được vào thi. Thì giờ thi và số nhân của các bài sẽ theo như thể lệ sau nầy :

Ban hội họa và mô hình

Khảo thể họa (dessin d'académie), 6 kỳ, mỗi kỳ 3 giờ 10

Vẽ trang điểm (composition décorative), 1 kỳ, 8 giờ 50

Vẽ trông xa (dessin perspectif), 1 kỳ, 4 giờ 1/2

Điểm số ít nhất là 180

Ban kiến trúc

Thi viết, 1 giờ 1/2

Luận pháp văn, 3 giờ 50

Toán học, 2 giờ 1/2

Đại số học, 2 giờ 50

Hội đồ lược họa (Croquis côté), 2 giờ 1/2

Điểm trung bình lấy 12,12.

Luận pháp văn điểm số dưới 6/20, Hội đồ, dưới 8/20 thì bị bỏ.

Duy chỉ có thi viết thôi và chương trình thi theo như chương trình Cao đẳng tiểu học.

Các thí sinh được vào thi sẽ có giấy báo cho biết và có giấy đi đường để về Hanoi.

Hạn học ở ban Hội họa và Mô hình là 5 năm. Chú trọng nhất về hội họa, mô hình, trang điểm và lối Kiến trúc Viễn đông. Các giáo sư giạy vẽ ở các trường Cao đẳng tiểu học và trường Mỹ nghệ sau nầy sẽ lấy ở các học sinh tốt nghiệp ở mấy môn ấy.

Hạn học tại ban Kiến trúc là 5 năm, nhưng các học sinh học hết năm thứ ba hay năm thứ tư mà vì một lẽ gì không học thì nhà trường sẽ cấp giấy chứng chỉ cho và sẽ bổ vào làm những việc sẽ lập tại các sở Công chính. Những người bằng tốt nghiệp tại ban Kiến trúc sau nầy sẽ được bổ vào làm tại sở Kiến trúc Đông dương, giữ các chức ngang chức Lộ chính tại sự tại sở Công chính.

CÁO BẠCH

Tôi xin tin cho công chúng biết rằng đầu tháng sáu tây (1er juin 1929) sẽ mở một sở Bưu Điện Chi Hàng tại đường Paul Bert Huế gần hàng bán giầu hỏa Tam-Đạc Công-Ty Huế.

Nhà nước giao cho M. Ưng-Phục chủ trương sở ấy, mà giá cả cũng in như Nhà Nước bán xưa nay.

Vậy đến kỳ ấy ai muốn mua tem, măng da v. v. thì xin đến đó mà mua. M.-ƯNG-PHỤC

THỪA-THIÊN

(HƯƠNG-TRÀ)

Ông chủ sở Kiểm lâm nên biết

Chúng tôi là Lý-Dịch làng Dương Xuân Thượng xin nhờ báo Tiếng-Dân đăng bài sau nầy cho :

Chúng tôi ở về phần sơn cước, chỉ có một vài sào đất, ruộng để làm ăn nuôi miệng, và đóng sưu thuế. Gần làng chúng tôi có một sở Kiểm Lâm, quan phó Kiểm Lâm có nuôi mấy con ngựa để chở đồ đi các đồn ở xa như Thuận An, Phú Bài, v. v. Mấy năm trước quan giao cho một anh cai Kiểm Lâm nuôi giữ. Cách 2 năm thì anh cai ấy đổi đi sở khác, giao ngựa ấy lại cho một người lính tên là Ng. đ. Sâm. Người này tánh rất lười biếng, khi nào cũng không nhốt ngựa, cứ cho đi ăn tự do ngày lẫn đêm, vào ruộng nương của chúng tôi mà phá tán hoài !! Đã lắm phen chúng tôi đem sự ấy mà thưa cùng Đội Kh. mà cũng không hiệu quả ; Ng. đ. Sâm đã không chừa lỗi lại còn thị oai với chúng tôi nữa.

Tưởng đó cũng một đều mà ông chủ sở Kiểm Lâm D. X. T. nên rõ thấu.

Dân làng Dương xuân thượng

(NONG)

Trời đánh lụt

Ngày 29 Mai, độ chừng 4 giờ chiều, trời đương nắng bỗng đổ mưa một trận. Mưa cũng thường, sấm cũng không dữ-dội, thế mà ở gần ga Nong có sẩy ra cái nạn trời đánh. Các nông-phu đương làm việc ở ruộng, gặp lúc trời mưa, có đến 3, 4 chục người, cả đàn ông đàn bà, rủ nhau vào núp ở trong một cái trại nhỏ. Trong đám người có cả một con chó. Hốt nhiên sét đánh một cái, con chó chết tươi, may sao người ta chỉ bị thương bốn người, chứ không ai chết cả. Trong số ấy có một người đàn bà bị thương nặng, cháy mất đám tóc trên đầu, trong mình thì đau nhức cả, đã phải do chuyến xe lửa tối Tourane-Huế chở ra nhà thương Huế để điều trị, còn 3 người khác là đàn ông, người nào cũng bị cháy tóc hoặc cháy da, nhưng không nặng lắm nên có thể trở về nhà.

THANH-HÓA

(QUẢNG-XƯƠNG)

Món tiền ấy để làm gì?

Về năm ngoái, ở huyện Quảng-Xương ; nhà nước sức cho dân đào những tiêu câu để lấy nước ở sông Nông-giang ra đồng lúa, và hứa sẽ trả tiền công cho dân phu. Đến tháng tư ta năm ngoái, nhà nước sức cho các nhà có ruộng ở gần sông Nông-giang phải nộp mỗi mẫu ruộng là 2$50 để lấy tiền trả cho dân phu đào tiêu câu. Tiêu câu đào xong đã lâu, số tiền mỗi mẫu 2$50, các nhà điền chủ nộp cho các Lý trưởng từ tháng tư ta năm ngoái rồi. Vậy mà đến nay những phu đào tiêu câu chưa được tính đồng xu nào hết. Thế thì món tiền để làm gì ? Lai cảo

VINH

Hai chữ Nữ sĩ rẻ quá

Gần đây ký giả có nghe đồn rằng có một cô Nữ-sĩ, tự xưng là Nữ-cách-mạng, thuê một căn phố ở trước cửa rạp hát, muốn thừa nhịp tiếp kiến, xem nhân vật tư cách ra thế nào.

Ngày 5 Mai đây, ký giả định đi thì gặp người bạn, nhân hỏi thăm câu chuyện Nữ-sĩ, người bạn cười mà bảo rằng :

« Bác lầm rồi, Nữ-sĩ này rẻ quá, chừng..... đồng thì..... »

Ký giả còn nghi chưa tin, cứ tới xem, giáp mặt Nữ-sĩ, nói chuyện qua loa vài câu, rồi ngồi yên để nghe Nữ-sĩ diễn-thuyết. Nữ-sĩ ngôn luận nghe cũng thạo lắm, tự nói trước có viết tờ báo nọ ; song vì ngôn luận không được tự do nên bỏ mà đi du lịch v. v... Mới nghe cũng có vẻ khác người nữ lưu phác thiệt nhà quê thật, song xét ra cũng mấy câu sáo thôi. Sau ký giả được nghe nhiều người thuật lịch sử của Nữ-sĩ mà sinh rùng mình.

Ôi ! hai chữ Nữ-sĩ, vì bọn giang hồ đã thác mà giá rẻ quá, ngán chưa ! Hựu-đạo lai cảo

NGHÊ-AN

(HƯNG-NGUYÊN)

Thưa ông chủ bút

Chúng tôi là dân làng Ngọc diễn, tổng Thông lạng, phủ Hưng nguyên, tỉnh Nghệ an, có lời phân trần mấy điều hơn thiệt như sau, xin qui báo đăng cho để nhờ quan Khâm sứ và quan Chánh sở Dẫn thủy nhập điền soi xét :

Từ xưa tới nay người trong làng chết chỉ nhờ mấy cái Sa ma để làm mộ địa mà chôn cất hài cốt.

Năm mới rồi đây phái viên lần thứ nhứt của sở Dẫn thủy nhập điền tới nhằm một đường từ đồng làng Chi nê, xứ Đồ g gấu của làng chúng tôi qua ngang mấy cái sa ma Mũ sợi, Đồng chói, Ma gia và Cồn rò rồi ra đồng lúa và chuyển sang địa phận xã Hoàng cần.

Dân làng đều lấy làm than vãn, vì nếu theo đường ấy, thì dân phải đào hơn ba trăm ngôi mả, đào lên lại không biết đem đi đâu mà chôn, vì đất làng chật hẹp ; còn đem qua sa ma làng bên cạnh thì người ta bắt tạo mỗi huyệt đến bốn năm đồng bạc, dân nghèo chúng tôi biết lấy bạc đâu mà tạo cho đủ.

Phái viên lần thứ hai bỏ đường ấy, nhằm lại một đường từ đồng làng Chi nê thẳng qua xứ Cầu cống làng chúng tôi mà ra xứ Đồng và, rồi chuyển sang địa phận xã Hoàng cần ; phần nhiều dân làng lấy làm bằng lòng, theo đường nầy thì ruộng đất của dân đã lợi ra hơn độ ba trăm thước bề giài, mà dân chỉ phải dời có ba cái nhà và bảy tám ngôi mả. Thế đất cao, con đường ngắn, nhà nước thuê phu đào đắp cũng lợi ra được mấy ngàn bạc tiền công.

TOURANE

Mấy lời ngỏ cùng cổ-đông Hội TRUNG-KỲ-CÔNG-THƯƠNG-LIÊN-HIỆP

Theo Điều-lệ Hội thì hai tháng sau khi Hội tuyên bố thành lập (9 Décembre 1928 đến 8 Février 1929) thì cổ đông phải gởi tiền còn lại về cho Hội, vậy mà nay kể đã quá ba tháng rồi mà Hội xét sổ lại thấy còn nhiều cổ-đông chưa đóng đủ cổ phần còn lại.

Chiếu theo khoản thứ 7 trong bản Điều lệ mà Tòa án chứng đồi lại ngày Đại-hội Đồng thành lập thì buộc Hội phải đưa tên các cổ đông chưa đóng hết tiền cổ-phần ra Tòa án công chúng để Tòa thu hộ, tiền phí tổn người thiếu chịu.

Vậy xin ngài nào chưa đóng hết, mau mau gởi tiền còn lại về gấp cho Hội, vì công việc ngày càng khoách trương như là sửa nhà Hội Quán mới mua cho hiệp cách để làm Kỹ-nghệ, như làm các thứ đèn bạch lạp, thuộc các thứ da, sắm sửa đặt máy làm xà-phòng và nước crésyl cũng là buôn bán thổ hóa ở chi điểm của Hội ở bên Lào. Công việc như thế nên cần có tư bản mới sớm phát đạt, vậy xin các ngài lưu ý mà gởi gấp tiền lai cho Hội. *Nay kính*

Hội đồng Quản lý Hội T. K. C. T. L. H.
lai cảo

ĐI ĐÂU? AI BIẾT ?

Bản báo có gởi thơ cho các ngài sau nầy, mà không được thơ trả lời; vậy các ngài hiện ở đâu, và có ngài nào biết xin mách cho, bản báo cảm ơn.

BẮC-KỲ

M M. Ginat Đào - Đình - Tức, Distillerie Hanoi.

Ngô-Nguyên-Sỡ Agent D'affaires Vĩnh-yên

Nghiêm-Sinh école An-tiêm poste Hạ đồng Thái-bình

Thuận—Xương à Chapa

NAM-KỲ

Nguyễn văn Gai Médecin Institut de Puériculture Rue Chasseloup-Lau bat Saigon

Võ Sẩn maison F. A. C. I Khánh hội Saigon

Ngô-châu Danh 114 Rue Foucault Dakao Saigon

Nguyễn hữu Độ secrétaire Sté Caoutchoucs à Lộc-Ninh par Thủ dầu Một

Trần ngọc Chấn, Riziculture à Châu-đốc

TRUNG KỲ

Tạ vinh Hy chez Lương Ký commerçant Tam-kỳ

Paul Vân Khoa Định 22 jules Guénot Kontum

DẦU KHUYNH-DIỆP 性神 故葉 能油 殺具 微有 益肝 除斬 殺之 氣特

Có hai tánh đặc-biệt :

1°) Tánh sát vi-trùng

Pouvoir antiseptique à l'égard des principaux microbes pathogènes)

2°) Tánh trừ uế-khí

(Pouvoir désodorisant)

Phòng và trị các bệnh

nhức đầu, nghẹt mũi, chóng mặt, trúng gió, cúm, cảm, ho, lên sưởi, đau lưng, mỏi xương, sưng, trặc, phỏng (lửa, nước sôi, vôi), nứt nẻ vú, chảy mủ lỗ tai (sau khi cúm), chửa đẻ (nhức xương, mỏi thịt), đau bụng (trúng thực và thời khí).

Rất hay

VIỄN-ĐỆ — ĐỒNG-HỚI

MẠO HIỂM NỮ HIỆP

(PHÚC-NHI-MA-TƯ TRINH-THÁM-ÁN)

Dịch-giả : XÀ-TÚC-TỬ

Số 16

CHƯƠNG THỨ BA

Những giấy mà trong trấp sắt

(Tiếp theo)

Bạn ta nói rằng :

— Cứ như lời ngài nói, Thang-Ân thư ký cùng người nữ-lang đó, đều không có quan hệ gì đến cái án nầy, thế thì ta phải tìm cái mối khác : Lúc đầu ngài thuật chuyện rằng trong thư người nữ-hiệp nói chuyện gì đó, cái tiếng nữ-hiệp cùng nữ-đạo, xưng hô cho người ta, khác nhau một trời một vực, sao ngài gọi người gởi thư đó là nữ đạo mà không chịu xưng là nữ-hiệp, là vì lẽ gì ?

Bà tước nghe câu hỏi đó, cái mình đứng giậy, mặt đỏ phừng phừng, trông bộ giận lắm, nói to lên rằng :

Hai ngài cũng chính là người sinh ở ba hòn đảo Anh-cát-lợi nầy, tôi xin hỏi hai ngài : bọn nam nhi Anh-cát-lợi, có người nào mà không qui trọng tự do, cùng yêu qui danh dự không? Người con gái đó (con gái gởi thư đọa hãm) cùng tôi không quen biết gì, đã không cố nhiên tới giáp mặt tôi, lại mạo cái tên tôi là nữ-hiệp, đưa một cái thư không kỳ tên để hẹn thám thùa kia, đường đột bắn tôi cho tôi, không những can thiệp đến cái tự do của chúng tôi, mà lại còn hãm đọa cả hai bên, một mặt thì buộc HẢI-ĐỨC nữ-sĩ phải cùng tôi mà tuồi cái hôn ước trước, một mặt thì chế đèm đến danh dự tôi, ngậm máu phun người, vu cho tôi lừa dối ép uổng một người con gái có bệnh, đem kim tiền mà dụ mua HẢI-ĐỨC nữ-sĩ, mang một cái ái tình đã đổi không có giá trị gì, cố nhiên tôi trong tay HẢI-ĐỨC nữ-sĩ mà xuất một ít kim tiền mua lấy cái ái tình của nữ-sĩ. Nó vu cho tôi những tiếng xấu, một cách vô lễ như thế, bảo tôi không gọi nó là nữ-đạo thì gọi bằng gì ? Huống nữ lại có làm ra chuyện đích xác là cường đạo nữa, kêu bằng nữ-đạo, không đáng lắm sao ?

Bà tước nói rồi mấy câu, cơn giận chưa nguôi, ngồi sụp xuống ghế, không nói câu gì nữa. Bạn ta thấy thế, liếc mắt xem mà cười riêng một mình, cũng không hỏi câu gì nữa ; ta đả cười lạt mà nói với Bà tước rằng :

Việc nầy cốt thong thả nói cho rõ ràng, Bà tước không nên nóng tính. Theo ý tôi nghĩ, người nữ-đạo đó, vì cái việc đó mà ra can thiệp, thì sao trước cũng, phải trưng cầu HẢI-ĐỨC nữ-sĩ cho được đồng ý. HẢI-ĐỨC nữ-sĩ đã vì kính trọng Bà tước khỏi kiện, thì cái ha sách của người nữ-đạo đó dầu có xui giục thế nào HẢI-ĐỨC nữ-sĩ cũng không khi nào mao muội mà nghe theo cho nàng ấy được cố nhiên tấn hành. Bởi thế nên nàng cũng không có kế gì, nàng mới gởi cái thư dấu tên để hãm đọa nọ kia. Đó đâu Bà tước cũng không vì cái thư đó mà lay chuyển, hết đường tăng chược, nàng phải đi sang lối ngụy hiểm, rình biết Bà tước lợi dụng cái cớ quan mà đính hôn ước khác, nên quyết kế lấy trộm cái vật qui báu quan hệ đó, hoặc giả đó là cái kế đụt củi dưới nồi cho nước trong nồi bớt nóng, đặng có thì giờ mà bổ cứu lại, chưa biết chừng. Bà tước cũng nên bằng lòng dịu tính, đem những việc gì mà người nữ-đạo cùng Bà tước có quan hệ thuật với bạn tôi nghe cho rõ ràng, hoặc giả đối với cái án trộm nầy có mối manh gì, đó là sự tình khẩn yếu ngày nay vậy.

Bà tước chưa kịp nói, bạn ta hỏi rằng :

— Bà tước nói người nữ-đạo ấy, có làm chuyện đích là cường đạo, có sự thực không ?

— Chuyện ấy khó dài, không nói mau được, tôi hôm qua lo phiền trằn trọc, cả đêm không ngủ, bây giờ lại nổi nóng, hỏa tánh bốc lên, nghe trong lòng tôi phiền thảo khó chịu, cho tôi một ly nước mát uống rồi sẽ thuật chuyện đó.

Bạn ta rung chuông, kêu Hồ-Khắc mang nước mát đến cùng uống một hồi. Bà tước bắt đầu nói :

— Từ lúc tôi quen biết HẢI-ĐỨC nữ-sĩ rồi, phàm những thư từ tư tay nàng viết mà gởi cho tôi, một câu một chữ, tôi xem như là vật qui báu, thu xếp kỹ càng, để vào trong một cái trấp sắt, mà cất trong nhà Da-bửu. Chỉ có cái tín phiếu ngân hàng cùng cái chứng thư thời ước của nàng gởi lại lúc nọ, tôi thường mang trong mình tôi, nên tôi có in hai bức ảnh làm phó bản (bản thứ hai), cất vào trong cái trấp ấy, còn nguyên bản thì tôi mang vào trong túi áo tôi, để trong lúc đất khách buồn rầu, lòng riêng thương nhớ, lấy ra mà xem cho đỡ cơn tịch mịch. Ngờ đâu trận đánh nơi biển Cáp-nhĩ-giáp, tôi bị thương chìm vào dưới biển, may nhờ hội Hồng-thập-tự vớt lên khỏi chết, song trí khôn tôi giống như đi đâu mất cả, lại gặp bọn khán-hộ đó, rành là những bọn thầy-thuốc lò mổ, không được tinh tế, nên tuy cứu được cái tánh mạng tôi mặc dầu, mà cái tánh mạng thứ hai của tôi là cái..... thất lạc vào đâu, không biết đâu mà tìm cả. Bởi thế nên cái chứng thư của nàng, ở nơi tôi chỉ có phó-bản mà thôi. Từ lúc thắng trận mà về cho đến nay, bao nhiêu thủ thư của nàng HẢI-ĐỨC, tôi đều bỏ vào trong trấp sắt đó mà khóa lại kỹ càng, cho đến lúc tôi được cái nhà Da-bửu. Tôi sự nói rõ sự mất chứng-thư đó cho HẢI-ĐỨC nữ-sĩ nghe, thì nàng, sinh lòng buồn, nên khi ở trước mặt nàng, không khi nào nói đến sự mất thư đó. Có một ngày kia, tôi tới nhà nàng ngồi nói chuyện chơi một hồi, hốt nhiên nàng hỏi cái chứng thư đó, và hỏi tôi cất ở chỗ nào, tôi chưa chịu nói rõ, chỉ nói rằng bao nhiêu thư từ của nàng đều tàng trữ trong một cái trấp sắt, cất trong phòng Da bửu. Nàng nghe thế cười mà nói rằng :

— Thôi đừng nói dối làm gì, tôi biết người được cái giấy đó, không khi nào chịu rời bên mình, nên để phó bản cất ở nhà, còn bản nguyên thì mang theo trong mình, bản ấy tuy đã lâu ngày, chân tích cũng chưa hư mòn, chỉ e trong lúc nguy nan vội vàng, không lấy sao được, đã mất hẳn rồi, nên không như vậy, đã có cất ở trong trấp, ngày nay cũng đã thoát ly mà đi nơi khác, không còn ở trong tay người nữa.

(Còn nữa)

https://theulim.hopto.org

CREDIT FONCIER DE L'INDOCHINE
(ĐÔNG-PHÁP-ĐỊA-ỐC-NGÂN-HÀNG)

Cho vay { Cầm nhà đất / Cầm đồn điền / Làm nhà / Tậu nhà tậu đồn điền

Giả góp từng tháng cả gốc cả lãi, như góp bọ giả từng năm, từ MỘT đến NĂM năm

Lãi rất nhẹ — Cách giả dễ dàng.
Bản-Hội có nhận vẽ các kiểu nhà giá tính rất hạ

XIN HỎI THỂ LỆ TẠI :

HANOI — *Hội Sở Bản Hội 89 phố Francis Garnier*
TOURANE — *Maître* PHAN-CAO-ĐOÀN,
Lục-Sự kiêm Quản-Lý Văn Khế tại Tòa Án

Đến phải viên lần thứ ba này bạn dầu vẫn cũng nhắm tiên đường ấy nhưng vì đường ấy có phạm phải hai, ba ngôi lăng tổ của họ Hồ, làng Chi nê, nghe đâu người họ Hồ có lo lót chạy vạy thế nào nên phái viên lại bỏ đường ấy mà tiên theo con đường khác, đường nầy thế đất thấp mà lại phải dài hơn và đi ngang qua nhiều sa ma mộ địa. Cứ hai con đường ấy lợi bại thiệt hơn, ai cũng thấy rõ, mà phái viên không nghĩ cái lợi chung, thì nguy cho dân chúng tôi lắm.

Vậy nay kính tỏ mấy lời xin quan Khâm-sứ và quan Chánh sở Dẫn thủy nhập điền xét đến và sai phái viên khác giữ mực công bằng mà nhắm lại cho rành, dân chúng tôi trông lắm.

Đồng dân làng Ngọc điền

QUẢNG-NAM

(DUY-XUYÊN)

Ăn cướp ban ngày

Bữa 15 Mai đây vợ chồng Đỗ-trọng đi với anh vợ về thăm ông gia, và đem bạc mua trâu luôn thể, vừa đến làng Lâm-an-đông, trên con đường vắng vẻ thinh linh trong xóm chạy ra một thằng dữ tợn tên là Cát, toan bề chặn đàng bạch đoạt ; bọn y cự lại, thằng dữ dằng nọ tính cướp không xong, bèn kêu tụi đồng đảng của nó: thằng Dự, thằng Tiếng, thằng Đồng và mấy thằng nữa, cả thảy bơn chín, mười đứa, áp lại đánh người cướp của, một cách rất tàn nhẫn, rồi chạy tan hết. Trọng thoát khỏi, còn anh vợ và vợ y đều bị trọng thương, trong mười mấy bữa nay không ăn uống gì được cả. Trong lúc bối rối đó, có 2 người trong xóm chạy ra, y niêu lại, để làm chứng.

Việc ấy chứng cớ rõ ràng, thương tích minh bạch, làng tổng đến xử không được, mà cũng không chịu báo trình sớm, không biết có ý gì mà để chậm như thế ? ?

Đối với việc cướp bóc như thế này mà bào lý tổng xã bỏ qua đi sao ? Nghe có Thông-nhứt Duy-xuyên về xử, nói hiếp kẻ bị nạn ! ! Vậy xin bộc bạch mấy lời, để quan trên hiểu thấu mà xử xét cho kẻ tai nạn được nhờ.

Chánh ngôn

PHÚ-YÊN

(TUY-AN)

Thu thuế lũ mũ quá

Thường năm ngoái số đinh điền ra mỗi người phải nộp 0$40 về việc học, năm nay lại sức nộp mỗi người 0$10 về tiền cấp túy phu cho Chánh phó tổng. (Chánh phó tổng không có tiền bổng mà túy phu lại có tiền phụ cấp). Tính vào ngạch thuế, không biết các hạt có như thế không ?

Còn về thuế thân thì quan sức không rõ ràng. Hoa lợi thì khai báo lời thôi mà không thấy rồi. Trái quan sức ra thì chỉ nói nhật kỳ phải đem các hạng thuế tới nha đặng nộp mà thôi ; trừ đinh điền ra, có thứ thuế gì mới lạ, quan không tuyên bố cho dân biết, vì thế nên bọn hào lý muốn nói gì dân cũng cúi đầu cắm bụng mà chịu. Mong nhà nước yết rõ các hạng thuế cho rõ ràng, và khai báo thế nào, cho dân giản đặng rõ, may mới khỏi lụy về những cách hành động của bọn hào lý gian cường.

Dân nộp thuế

BẮC-KỲ

HANOI

Một đều sửa đổi về việc bầu các ông dân biểu Bắc-kỳ

Quan Toàn-quyền mới ký một bản nghị-định sửa đổi lại bản nghị-định ngày 10 Avril 1926 như sau này:

Mỗi ông dân-biểu thay mặt cho 2 vạn người.

Những người sau này có quyền đi bầu các ông dân-biểu:

a) Các viên chánh, phó tổng.

b) Các viên tòng-sự các sở nhà nước về bưu và các viên quan-lại Annam.

c) Các giáo-viên thực-thụ ngạch sơ học, các nhà có văn-bằng cao-đẳng tiểu học, trung-đẳng và cao-đẳng tây, những nhà có văn-bằng thành chung hoặc bằng tú-tài bản-xứ.

d) Các nhà có phẩm hàm.

e) Các nhà đại biểu các làng do quan Thống-sứ lựa chọn.

f) Các cựu-hạ-sĩ quan ở lục-quân, thủy-quân hay ở ngạch khố-xanh đã về hưu.

g) Các viên thư-ký các công sở.

h) Các viên nguyên dân-biểu.

(H. T. N. B. 22 Mai)

Hội « Việt – Nam thanh niên » phải giải tán

Có nghị định ra buộc hội « Việt-nam thanh-niên » phải giải tán. Nhưng mấy người đại-biểu có đến xin huỡn lại vì nếu giải tán liền thì những học sinh hiện trú tại hội quán sẽ không có chỗ ở đặng chờ đến kỳ thi thứ hai và các kỳ thi vào các học hiệu.

Quan Thống-sứ Robin đã thuận huỡn ngày giải tán lại đến tháng Octobre sắp tới đây.

Vậy còn chỉ độ năm tháng nữa thì cái công-nghiệp của ông Monet sẽ ra tro bụi.

KIẾN-AN

Hội-đồng đề-hình

Suốt buổi sáng ngày 18 Mai vừa rồi, theo lệnh quan Chánh Hội-đồng đề-hình Hanoi, quan án tỉnh Kiến-an và may người cảnh sát Tây cùng mấy người lính cơ, đã đến khám hai hiệu ảnh Th. K. và Th. Tr.

Sau khi xét nhà, quân lính tịch biên các giấy má và thư từ của hai hiệu ảnh ấy.

Buổi chiều lại cho đòi hai người chủ hiệu lên xét hỏi, rồi tống giam ở đề lao, cũng vì bị tình nghi là can thiệp vào việc « Hội-kín ».

Lại được tin rằng trong khi khám xét hiệu ảnh Th. K. có bắt được tấm ảnh chánh, phó hương hội và lộc biểu một làng kia đeo « bài ngà » chụp ảnh. Các người này sẽ phải truy-nã về tội đeo « bài ngà » trái phép.

(N. B. 23 Mai)

PHỤ-NỮ DIỄN-ĐÀN

PHỤ-NỮ VẬN-ĐỘNG

Phong trào phụ-nữ vận-động trên thế-giới chia ra làm ba :

1°) Chính-trị phụ-nữ vận-động ;
2°) Quốc-gia phụ-nữ vận-động ;
3°) Xã-hội phụ-nữ vận-động :

Chính trị phụ-nữ vận-động tức là cuộc vận-động của một số phụ-nữ đề yêu cầu hưởng quyền chính trị bình-đẳng như đàn ông, được quyền tuyển-cử và ứng cử vào Thượng Hạ nghị viện. Quốc gia phụ nữ vận-động tức là cuộc vận-động của phần nhiều các phụ-nữ ở các nước yếu hèn bị áp bức, lấy phương châm dân-tộc giải phóng làm bước đường giải phóng cho mình.

Xã-hội phụ-nữ vận-động chính là cuộc vận-động của toàn thể phụ-nữ trên thế giới không phân nước nhà, không kể giống nòi, không chia trai gái, cùng chung một tôn chỉ một phương lược là phá hoại chế-độ xã-hội cũ và kiến thiết một cái chế độ xã-hội mới.

Ba con đường vận-động ấy ngày nay trên thế-giới xem chừng chia ra làm ba ngã, kỳ thực chúng ta xét lại thì thấy rõ ràng : chính-trị vận-động hay quốc gia vận động cũng không ra ngoài xã-hội vận-động. Con đường xã-hội vận-động tức là con đường vận-động triệt-để, bao hàm hết thảy các cuộc vận-động khác vậy. Vì sao chúng ta biết được? Muốn trả lời ta thử xem cái nguyên nhân phụ-nữ bị áp bức là bởi đâu đã ? Xin trả lời ngay rằng : bởi chế độ tư hữu tài sản.

Xã-hội loài người trước khi chưa qua chế độ tư-hữu tài sản, còn trải qua một thời-kỳ cộng sản nguyên thủy. Trong cái thời-kỳ cộng sản nguyên thủy đó thì nam nữ đều hoàn toàn bình-đẳng mà về mấu quyền lại có vẻ thắng thế hơn.

Từ khi chế-độ tư hữu tài sản xuất hiện, gia đình đã thành lập, chế-độ nhân công trong gia đình đã có (chồng làm việc nặng, vợ làm việc nhẹ, chồng lo việc ngoài, vợ xem nhà, giữ của, nuôi con) thế là từ đó sợi giây oan nghiệt của chế-độ tư hữu tài sản trói buộc cuộc đời của chị em ta, mà từ đây mảnh thân vàng ngọc không ra ngoài vòng kiếp vú, con đòi, đồ chơi giải trí với món của riêng. Đau đớn biết bao nhiêu !

Chế-độ tư hữu tài sản càng bành trướng bao nhiêu cái thân phận đàn bà lại càng thấy đau đớn khốn khổ bấy nhiêu. Đến ngày nay tư hữu tài sản phát triển lên đến cực điểm thì phụ-nữ cũng bị áp bức, bát đoạt lên đến cực điểm. Ngày trước chế-độ gia đình có áp bức, nhưng áp bức có giới-hạn, chớ ngày nay cái nền kinh tế bất bình đẳng của xã hội mà áp bức thì áp bức đến khốn cùng, áp bức một cách nặng nề, ghê gớm. Bọn đàn ông bị kinh tế đè nén, dầu thất nghiệp nhưng cũng còn xây xỏa đủ cách sinh nhai. Đến đàn bà bị kinh tế áp bách thì thật là cùng đường bết bước. Vì vậy mà trong các nước văn-minh (!) tư hữu tài sản càng cao lên bao nhiêu thì chế độ mãi-dâm (la prostitution) lại thịnh hành một cách ghê gớm bấy nhiêu, mà cái đi họa cho loài người cũng không bút giấy đâu mà tả cho hết.

Tình cảnh đàn bà còn nhiều cái đau đớn hơn vậy nữa. Đầu tắc mặt tối, công việc trong gia đình chưa xong, lại phải mầu trộn mồ hôi, đem thân hoặc hiến cho xưởng máy hoặc cho rừng xanh đất đỏ, làm lụng suốt ngày, mà chồng con cũng vẫn đói cơm thiếu áo. Gặp khi bình cách ai giết nhau vì dâu không biết không hay, chớ đến cái kết quả thảm khốc thương tâm thì đàn bà mẹ mất con, vợ mất chồng, nỗi sinh kế gian nan, việc nhà tan tác, nuốt lệ ôm hờn mà chịu vậy.

Bao nhiêu những cảnh huống bi hận ấy là vì đâu ? Chính là vì cái chế độ xã hội hiện tại cấu tạo ra đó.

Chế độ xã hội như vậy, thì vận-động về chính trị có được cái hiệu quả gì ? Nền chính trị kia chỉ nằm trong cái chế độ xã-hội đó. Chế độ xã hội mà vẫn tồn tại ý cựu thì cái kết quả chính trị vận-động cũng chỉ một số nhỏ người hưởng mà thôi. Cuộc chính trị phụ nữ vận động không triệt để là vậy.

Còn nói về phương diện quốc gia phụ nữ vận động hẹp hòi, nghĩa là chỉ lấy quốc gia làm chủ thể thì chẳng qua là trúng vào cái kế « đổi chủ », cái thân ai làm món « khí cụ sinh sản » vẫn hoàn lại món « khí cụ sinh sản » (instrument de production) Cho nên cái phương pháp quốc gia phụ nữ vận động cũng chưa triệt để là vậy. (*Còn nữa*)

Hiếu-hà nữ-sĩ

Chú ý ! Chú ý !

Ai là chủ tiệm bán thuốc bắc « CHÍN và SỐNG » nên tìm đến tiệm **QUÂN-THĂNG** ở đường **CANTONNAIS N° 78-89 FAIFO** là một nhà buôn bán thuốc bắc, tạp hóa, cước câu, trừ danh từ xưa chi nay trải đã 30 năm dư trên đường kinh-tế, ai ai đều nghe tiếng ; Bán sỉ bán lẻ giá cả phải chăng, ai ở xa muốn hỏi giá cả gì, sẵn lòng trả lời ngay :

Xin kính mời quý khách chiếu cố.

Chủ nhân kính cáo
QUÂN-THĂNG

AI CÓ CON THƠ' ?

Trừ các thứ ghế hợp theo thời trang bản-xưởng mới chế thứ nôi (lit d'enfant) theo kiểu **THONET** *hợp cách Vệ-sinh không khác gì nôi sắt ở nhà Hộ-sinh*

Nhà có plafond, treo nôi không được, thì nên dùng thứ nôi của bản-xưởng rất tiện lợi.

Ai muốn mát mẻ và tiêu thực nên dùng ghế Xích-Đu (Berceuse) trong mùa nực.

Nôi kiểu THONET

QUẢNG-VĨNH-HƯNG
xưởng làm **THONET**
ở **TOURANE**

TƯ TƯỞNG MỚI

VĂN-HÓA-LUẬN

(NGUYÊN VĂN CỦA SCOTT NEARING)

(*Tiếp theo*)

2. — Giai-đoạn mới của văn minh

Hiện nay loài người chính đương phát triển một giai-đoạn mới của văn-minh. Trong đoàn-thể văn-minh-sử mà ta biết thực chưa thấy có cái giai-đoạn văn-minh nào đồng với giai-đoạn này. Cái văn-minh mới không đồng với cái văn-hóa đương suy vì bây giờ, cũng như thời-đại văn-minh không đồng với thời-đại dã man. Cái mô-bình văn-minh của thời-đại văn-hóa với cái mô-bình văn-minh của xã-hội mới, hai bên khác nhau, ta có thể qui về 5 đều sau này :

1°) do cái đơn-vị xã-hội theo địa phương mà bao quát cả thế giới tổ-chức trong toàn cầu ;

2°) do xã-hội giai cấp phân biệt mà đến xã-hội không giai-cấp ;

3°) do mê-tín mà đến xã-hội khoa học ;

4°) do số ít giàu có số nhiều bần cùng mà đến toàn thể đều có thể sinh hoạt đầy đủ ;

5°) do giai-cấp lao động làm việc để cho giai-cấp chiếm hữu hưởng lợi, đến phàm những người làm việc sinh sản được hưởng lạc phân phối.

1. — Trong cái văn minh mới thì xã-hội thành một thứ tổ chức thế giới. Tòng lai người ta chỉ sinh tức trong đoàn thể nhỏ, trong địa-phương hẹp. Kịp đến công nghiệp cơ-khí, sự cần dùng nguyên liệu và thị trường, cùng những cách vận tải, giao thông nhanh chóng, liên cả toàn thế giới thành một cái đơn-vị công tác (unité du travail).

Sự phát triển của xã-hội gần đây, thực có cái khuynh hướng về thế-giới tổ chức. Quốc-tế liên minh, chính là một cái biểu hiện chính trị của cái khuynh-hướng ấy. Cuộc Đại chiến thế-giới vừa rồi đã tỏ bày rằng nếu cái đế-quốc tư bản mà lợi bại không đồng thì nguy-hiểm thế nào. Cuộc Đại chiến ấy lại bày tỏ rằng những dân-tộc tiểu nhược, vì muốn mưu được ích lợi kinh-tế, phân tranh với các đế-quốc tư bản thế nào. Bởi thế bên có hơn 50 nước, nhận rõ cái lợi lại công cọng của họ, bèn tổ-chức thành quốc-tế liên minh. Đồng thời cuộc vận động của nước Nga, cũng là một thứ vận động có xu hướng về sự điều hòa kinh tế thế giới. Ngoài ra thì tài chính tư bản quốc tế, công nhân tổ chức quốc-tế, đều là bay tỏ cái bước tiến hành theo thế giới tổ chức.

Thế giới tổ chức, thực là một cái thành công lớn của loài người.

LỜI CẢM ƠN

Bản báo mới nhận đặng bốn quyển sách:

1) HỒN - DU - KÝ của ông Nguyễn mạnh Bồng soạn, xuất bản tại Haiphòng.

2) CHIÊU ANH VĂN TẬP (quyển IV) của Chiêu anh thư quán Mytho)

3) CHUYỆN CHỊ EM CÔ LÊ TRÒ LÝ của ông Nguyễn văn Vinh xuất bản tại Bếntre.

4) TRUYỆN NÊM BÚT (quyển nhì) của ông Hoàng - hữu - Thành soạn, xuất bản tại Hanoi

Vậy xin có lời cảm ơn tác giả.

T. D.

MANDATS CỦA AI ??

Bản báo có tiếp được 2 cái mandat số **007410** ở Nhatrang Citadelle gởi ngày 6-5-29 và số **089776** ở Bồng-sơn ngày 7-5-29 mà không có tên người gởi, vậy ngài nào có mandat ấy xin trả lời cho biết, cảm ơn. Tiếng-Dân

CÓ TIN MỪNG

Có lời kính cáo các bạn Thương nghiệp, tây, nam, khách và các qui khách, nay chúng tôi được đứng bán Độc quyền các thứ vải cho một nhà Đại Thương Cục pháp, tức là compagnie GATRI, toàn xứ Trung-Kỳ.

Xin mời các qui ngài chiếu cố, chúng tôi hết lòng chăm chước cái giá rất là phải chăng, để cùng nhau hưởng lợi, xưa nay phần ít có một công việc xứng đáng về lay bạn Thương nghiệp VIỆT-NAM ta.

Hễ thấy các tỉnh trong xứ Trung Kỳ chúng tôi có Đại lý cả, xin tiện đâu đến đấy giao thiệp cũng như một nhà. Nay kính cáo

TIÊN-LONG THƯƠNG-ĐOÀN
52 Rue des pipes Hanoi
Chủ nhân : TRẦN-QUANG-DOÀN

MỚI MỞ ! ! MỚI MỞ ! !

Tại Tourane có hiệu sơn mới mở bán :

Sơn tây, giầu, vernis, thuốc quét nước vôi mùi và các đồ phụ tùng về hàng sơn.

Bán buôn và bán lẻ, giá rất hạ !!

Chủ nhân
NGUYỄN-MẠCH
Đường Đề Hữu Vị — TOURANE

Ai có trẻ con ?

ĐẠI-QUANG DƯỢC-PHÒNG

Tiệm cái 46 Boulevard Tổng-Đốc-Phương CHOLON — Tiệm nhánh 47 Phố hàng Đường HANOI :

CAM TÍCH TÁN

Thường thấy nhiều hiệu làm bánh cam tích có đường hai lá bằng bột gạo bột đậu. Thiết nghĩ những chất nầy rất hại tỉ vị của trẻ con, tức là có thể làm cho trẻ con biếng ăn. Bản dược Phòng không tiếc công của mới chế ra được thứ thuốc cam tích tán, có hiệu **BƯỚM - BƯỚM** nầy mùi ngon ngọt, bữa nay dùng thì ngày mai thấy hiệu nghiệm, cho nên hễ ai dùng thử thứ nầy rồi thì không chịu dùng thứ bánh hại tỉ kia nữa.

Có bán khắp cả mấy tiệm thuốc bắc xứ VIỆT-NAM CAO-MÊN và LÈO, và có sách thuốc để cho không. Nhớ có hiệu **BƯỚM - BƯỚM** kẻo lầm thứ giả.

https://tieulun.hopto.org

PILULES "RÉT"

Là một thứ thuốc trị các chứng sốt rét rất thần hiệu

Hiệu thuốc PHAM-DOAN-ĐIÊM ở TOURANE được độc quyền trữ và bán tại ĐONG-DƯƠNG

Những kẻ anh hùng ngày xưa chinh phục thế giới như A-lê-đang (Alexandre le Grand), Xê da (César) cũng từng kiến lập một thứ chế độ cường lược để quản lý phần lớn các châu Âu, Á, Phi. Nhưng cũng có những dân tộc không bị chinh phục thường nổi lên làm loạn, phản đối, rút cục là các đại đế quốc phải đến tiêu diệt. Cái xã hội thế giới kiến thiết sau này, tất phải dung hợp cả các dân tộc để khỏi cái nguy hiểm ấy. Và chăng về phương diện kinh tế thì thế-giới sau này căn cứ vào hợp tác, các dân tộc tất phải khuynh hướng về một cái thế lực trung tâm, nhưng cái khuynh hướng đó không phải lấy cường bách mà gây nên, chỉ có căn cứ vào sự góp sức hợp tác cùng nhau thôi.

(*Còn nữa*)

Vệ-thạch biên dịch

VIỆC THẾ GIỚI

Á-ĐÔNG

TRUNG HOA

Lễ Phụng an Tôn-văn

(Tin ngày 25 tháng 5)

Linh cữu Tôn-văn đã dời đến Ơi-yun-Tzé, cách Bắc-kinh 30 km, ngày chủ nhật, hồi 1 giờ sáng. Không có người quân lính vào dự lễ vì tình hình chính trị đương nguy ngập. Tôn phu-nhân là Tổng-khánh Linh làm chủ tang.

(Tin ngày 27 tháng 5)

Linh cữu tới Bắc-kinh hồi 2 giờ chiều. Trong đám dự lễ có những đội bộ binh và thủy binh, những quân quan và những lính kèn. Ở dọc đường người ta đông rất đông và im lặng.

Phùng với Nga

(Tin ngày 27 tháng 5)

Có tin rằng ủy viên của Chính-phủ Nga là Borodine đã đến Hà-nam để tiếp hiệp với Phùng. Trong quân đội của Phùng sinh ra trọng thái chính trị phân tranh, phái tả và phái hữu đồng như xung đột.

Phùng với Tưởng

(Tin ngày 24 tháng 5)

Tưởng Ho-kin-weng đã bị cử làm tổng tư lệnh đạo quân đi đánh Phùng ngọc Tường.

Phùng-ngọc-Tường đã chính thức bị trục ra đảng tịch luôn.

Phái Phùng thuận thu về chánh-phủ Trung-ương.

Tưởng-giới-Thạch đã yêu cầu Phùng ngọc-Tường từ chức và xuất dương. Phùng-ngọc-Tường đã đổi bổ phía bắc tỉnh Hà-nam và đông đặt-bắc-đoanh ở Sơn-châu ở miền biên giới Hà-nam và Sơn-tây.

Quảng-tây và Quảng-châu

(Tin ngày 25 tháng 5)

Thành Sin-Hing đã bị quân Quảng-châu lấy lại. Quân Quảng-tây tụ tập ở dưa Takhing và wootchéou. Đảng cộng-sản hoạt động ở Hồ-nam, có thể ngăn trở quân Quảng-châu đuổi quân Quảng-tây.

(Tin ngày 26 tháng 5)

Một toán quân 6000 người do Chánh-phủ Nam-kinh phái đến đã tới Quảng-châu ngày thứ bảy (25 Mai). Ở Quảng-châu tình hình không thay đổi gì. Ở phía bắc Quảng châu và ở miền Sán-đầu, có tin rằng đảng Cộng-sản hoạt động dữ lắm. (Arip)

Trung với Nhật

(Tin ngày 24 tháng 5)

Đầu tháng Juin thì những cuộc thương nghị Trung-Nhật để định điều ước Trung-Nhật sẽ mở đầu. Việc sảy ra ở thanh-khẩu trước đã điều tịnh xong rồi. Nhật sẽ phải trả 6 300 đồng bồi thường cho gia quyến người cu-ly xe bị xe ô-tô chở súng của thủy-binh Nhật đè chết năm ngoái. Về phương diện Trung-hoa thì Chánh-phủ phải ra lệnh đình chỉ ngay cuộc đề-chế và trả lại những hàng hóa tịch biên.

(Theo Arip)

ÂU-CHÂU

PHÁP

Ủy hội bồi thường

(Tin ngày 26 tháng 5)

Báo giới bình luận tình hình của Ủy-hội bồi thường một cách bi quan.

Tuy rằng cái chế độ bồi thường mới để thay cho kế hoạch Dao-uy-tư chưa định, song ủy viên Đức là bác sĩ Schach cứ nhứt quyết yêu cầu định kỳ hạn thủ tiêu kế hoạch Dao-uy-tư. Và chăng ông lại muốn liên lạc vấn-đề tài sản Đức nhường lại cho những nước mới dựng với vấn đề bồi thường. Song ủy viên các nước trái quyền trả lời rằng những vấn đề chính trị như thế thuộc về quyền hạn các chánh-phủ chứ không về quyền hạn của Ủy-hội.

Kỷ niệm Ba-ri công xã

(Tin ngày 27 tháng 5)

Ngày 27 Mai, đảng Cộng sản đã làm lễ Kỷ-niệm cuộc cách-mạnh Ba-ri công xã năm 1871. Cảnh-sát với các người hành-lễ có xung đột nhau ít nhiều, nhưng khôi-phục ăn-mình được ngay. (Arip)

TAM KỲ THƯ QUÁN

Bán { *Tiểu thuyết, sách học*
Nhật báo
Giấy bút . . . . .

Các nhà trước thuật muốn gửi sách bán, xin viết thơ thương lượng với :

M. Đinh-văn-Tường
propriétaire de la librairie Tam-kỳ
Avenue Maréchal Foch
VINH

ĐẠI TÀI ĐẠI TÀI

Bazar Hồng-Lạc
HOÀNG-ĐẮC-VINH
177 Rue du pont Japonais 177
Annam *FAIFOO*

Tiệm thì có nhận làm ĐẠI-LÝ ĐỘC QUYỀN xứ Trung kỳ cho hiệu thuốc « DÁ NGỌC ĐƯỜNG DƯỢC PHÒNG » ở Long xuyên, bán thứ thuốc bổ A phiện đại tài, cả xứ Nam-kỳ đều lấy làm công nhận như thần cả; bọc một cách rất dễ giấu kín; vào khoi phá mệt như thuốc khác, uống nó cũng làm việc như thường được cả, cho đến người đang đi đàng cũng dùng uống nó được bởi trong thuốc đó không có một chút thuốc A phiện nào cả, nên dễ bỏ như thế, thuốc đã hay mà giá rất rẻ, chỉ một đồng bạc mà đã bỏ được hoặc người hút nặng đến đâu cũng trong ba bốn đồng thì bỏ được, xin đồng bào rang trung ở đã công nhận rồi thì xin giới hiệu cho anh em với, ai đã quyết bỏ thì trăm người không sai một, bổn hiệu giám chắc, chẳng có thuốc nào hơn được, xin đồng bào nên mua thử một lọ thì rõ

CHÚ NHƠN KÍNH CÁO

Trong 12 tỉnh TRUNG KỲ người nào muốn làm ĐẠI LÝ lại xin biên thơ về bổn hiệu thương nghị và xin định theo một con timbre 0$06 trả lời.

BAC NINH

BENH QUI DA CO THUOC TIEN

Nếu ai mắc phải bệnh LẬU hay DƯƠNG MAI mà đã uống thuốc khắp cả một nơi rồi mà không khỏi, thì nên uống ngay thứ thuốc hiệu HOÀNG-VĂN-ÍCH ở nhà số [illegible] tỉnh Bắc-ninh. Uống thứ nào công phá khỏi, mà rất mạnh, mà dương sinh đẹp nên dễ như thường mà người không có mất một mặt thì mới gọi là tài, nên ai uống được như thường, đi lại như phường, uống 1 ngày nhiều lắm khỏi, hai thứ thuốc này hiệu đã nổi danh từng khắp thế giới, ai cũng biết rằng hai món này hay có một, thật là hiếm không giám nói khoe. Thuốc lậu 1 p. 00, dương mai 9 p. bổn hiệu giữ cách lính hóa giao ngân. Bổn hiệu lại có thứ thuốc đau mắt giá, có nhiều ích, hay mắt đỏ mà đang thở nóng cho nó hóm là khỏi hẳn, thứ thuốc nóng bỏ chúng có bông vẹn người khỏi rồi, giá 0 p. 50 một lọ, 3 thứ thuốc này gửi bán tại M. Lê-văn-Thân số nhà 200 Rue Espagne Saigon, Phố-đồ số nhà 57 Rue des médicaments (phố hàng bát) Hanoi, có thể nghiệm thấy biết rằng thần hiệu thế nào?

Thuốc lào «HOÀNH PHÁT»

Mua buôn hỏi tại hiệu :
LY SENG BAO HÀ-NỘI

Thuốc dánh đen sợi hạng 3 lạng Marque cuốn, thư hạng giấy trắng và giấy đỏ các hiệu buôn các tỉnh đều có bán lẻ cả.

Anh tráng men kiểu nhớn!!!

Bản hiệu đã có kiểu ảnh tráng men nhớn bố rục:

27 x 33 và 15 x 21.

Xin các ngài đến đặt ngay cho kẻo hết.

HƯƠNG-KY photo Cần bạch.

DẦU CÙ-LÀ THIỆT

Dầu cù-là THIỆT, đã dư hai mươi năm danh tiếng, chuyên trị những bịnh sau đây rất công hiệu :

Dầu cù là THIỆT, trị nhức đầu, sổ mũi vận minh muốn cảm, thoa vào bàn tang, lỗ mũi, và đánh xương sống vài lần thì bịnh mạnh tức thời.

Dầu cù-là THIỆT, trị đau lưng, trật gân, sưng tấc léo, thoa mà vào, rồi lấy bông gòn quấn mấy chỗ đau ấy lại trong giây phút, bịnh được an thuyên.

Dầu cù-là THIỆT, trị đau lỗ tai, nhức răng, lấy nó mà vấy cùng nhét vào chưa răng, thật rất hay, hết đau liền.

Dầu cù-là THIỆT, trị đau bụng (trúng thực) tức ngực cũng giỏi.

Dầu cù-là THIỆT, trị thương tích, thú cỏ nọc cắn, thoa vào được bình yên vô sự.

Mỗi người bộ hành, nên nhớ tây thân một ve cù-là THIỆT vì nó là thuốc bá chứng, nam phụ lão ấu đều dùng được cả. Xin hỏi Ông Bà có dùng thuốc qu báu nầy rồi, thì mới biết sự thần hiệu của nó; song phải ngừa, kẻo lầm đồ giả mạo. Muốn có dầu cù-là THIỆT thì hãy mua thứ của nhà thuốc NGUYỄN-VĂN-TRÍ, Bào chế sư, ở Mỹ-tho, (Cochinchine làm. mới là thiệt tốt.

Thuốc bán theo lãnh hóa giao ngân. Định Giá như vầy :

Bán lẻ mỗi ve nhỏ : 0$30. Bán lẻ mỗi ve vừa : 0$50. Bán lẻ mỗi ve lớn : 0$80

Còn mua về bán lại, sẽ tính giá riêng, tùy theo mua nhiều hay ít.

NGUYỄN-VĂN-TRÍ *Pharmacien diplômé* BÀO CHẾ SƯ
Có bằng cấp trường Cao-đẳng, Bằng-cấp Chuyên môn và đã có làm việc Nhà-Nước lâu năm.

ĐÀO-NGUYÊN NÊN TỚI

Gặp buổi như hoa,
Kiểu giầy Ba lê
Da dủ mọi mầu,
Gót ngọc nào ai,
Điểm trang vẻ mới,
Hồng-kông các lối,
Giá hàng bán nới,
Đào nguyên thử tới.

AN-THÀNH *37 rue de la soie HANOI*

Xin gởi Tem 5 xu lấy kiểu dầy mới 1929

ĐẠI-LÝ THAM-THIÊN-ĐƯỜNG

Thuốc « THAM-THIÊN-ĐƯỜNG» chủ-nhân **TRẦN-ĐỨC-TÂM** *đã đặt được những ĐẠI-LÝ ở các nơi sau này :*

TRUNG-KỲ

TRẦN-KIÊM-QUÁN đường Đông-ba HUẾ
Đại-lý Độc-quyền HUẾ, THỪA-THIÊN, TOURANE, QUẢNG-NGÃI, QUẢNG-TRỊ, và QUẢNG-BÌNH.

AI MUỐN MUA THUỐC hoặc xin làm ĐẠI LÝ NHỎ, thì cứ viết thơ hay đến nhà ông mà thương lượng.

TRẦN THỊ KIỂM HUYỀN, avenue du Musée TOURANE.

BẮC-KỲ

MỸ HỮU HƯNG dit TRẦN TRUNG RẢN rue Văn giang NINH BÌNH.

TÂN MỸ Hiệu rue Việt Lợi à VIETTRI.

SONG MỸ Hiệu làng Vôi gare Kép (phố LANGTHƯƠNG).

BÙI XUÂN YÊN rue Châu Cầu PHỦ LÝ.

LÊ THÚY TIỆN làng Hưng Giáo, huyện Thanh Oai Hà-đông.

TRẦN ĐÌNH CHỨC et NGUYỄN VĂN TỊCH, làng Viên Tiêu, tổng Tiên Châu, huyện Tiên Lữ, tỉnh HƯNG YÊN.

TRẦN VĂN TÂN phố Hàng (Cimenterie Usine 2) HẢI-PHÒNG.

TÂN HÓA ĐƯỜNG phố Ninh tỉnh NINH GIANG.

Còn các nơi nào chưa có Đại lý, ngài nào muốn giúp Tham thiên đường thời xin gửi ngay thư về TỔNG CỤC lấy thể lệ và chương trình. Các nơi xa muốn mua thuốc và hỏi bệnh xin gửi thư về TỔNG CỤC.

Ai mua thuốc xin gửi mandat ve trước ít ra là một phần ba tiền Commande thời Tham thiên Đường mới dám gửi thuốc đến. Ai muốn xin Được mục (catalogue thời xin viết thư về TỔNG CỤC kèm thêm có timbre 0$06 sẽ gửi đến biếu ngay.

THAM THIÊN ĐƯỜNG
N° 100 Bchay. HAIPHONG

TỔNG ĐẠI-LÝ TRUNG-NAM-KỲ

Bản dược phòng làm thuốc lâu đời, chế luyện đã các thứ cao, đơn, hoàn, tán gia truyền, đã được nhiều ngài tin dùng, công nhận là các thứ thuốc rất thần hiệu, bản dược-phòng lấy làm hân hạnh lắm.

Từ mấy lâu nay, bản dược-phòng có tiếp được nhiều bức thư của qui ngài ở trong Trung, Nam-kỳ gởi ra mua thuốc, song vì đường xá xa xôi, gởi gắp chậm trễ. Nay muốn cho khỏi phụ lòng qui ngài, nên bản dược-phòng mới đặt TỔNG ĐẠI LÝ TRUNG-NAM-KỲ ở hiệu :

NGỘ-NHƯ

Phố Gia Long (ngã giữa) HUẾ.

Vậy từ nay, các ngài ở trong hai kỳ Trung, Nam, hoặc muốn nhận làm Đại-lý ở các tỉnh, hoặc cần mua thuốc, thì xin giao thiệp với ông Ngộ Như. Còn ở Bắc-kỳ, thì cứ gởi thẳng cho Bản dược-phòng tổng-cục ở PHỐ HÀNG BUỒM SỐ NHÀ 103-HANOI.

TIỂU-HẠNH-LÂM DƯỢC-PHÒNG

Hiệu NGỘ-NHƯ có nhận làm Đại-lý bán MÁY HÁT VÀ ĐĨA HÁT CỦA HIỆU BÉKA NƯỚC ĐỨC.

ĐỀU CẦN NÊN BIẾT

Thuốc gia truyền chuyên môn chánh hiệu BẮC-NHƯ-Ý trị về bịnh lậu và tim la, bịnh nhẹ trong 5 ngày, bịnh nặng 10 ngày thì mạnh dức nọc mà không công phạt gì hết, không hại dương sanh dục. Thuốc uống vô khỏe khoắn như thường mà khỏi cử nước, không đau răng. Thuốc lậu 0$65 một ve. Mỗi ngày uống 2 ve, uống luôn năm ngày thì bịnh mạnh dức. Thuốc tim la 0$75 một ve, 2 ngày uống 1 ve, uống năm ve thì mạnh, thuốc tuyệt nọc rất cùng 1$50 một ve ; Các tiệm thuốc Annam nên viết thơ thương nghị mà mua thuốc nầy về bán, trước giấp đồng bạc sau lấy tiền cho tiệm mình vì thuốc hay lạ lùng, hễ ai dùng thì nầy mạnh. Ngài nào còn hồ nghi thuốc không hay xin cứ viết thơ hỏi tờ cắt nghĩa về căng bịnh và tánh thuốc với cách trị, nhờ để có đặng trả lời. Thuốc gởi lãnh hóa giao ngân. Còn trả tiền trước, thì tiện gởi thuốc về bổn hiệu chịu.

Thư để cho. ĐINH-VĂN-LÂN Médecin sinh annamite à Cai-Nhum (Cochinchine)

Đánh giây thép đề: ĐINH VĂNLÂN Cai-Nhum

MAGASIN DE SOIERIES

TÂN LỢI

188-140, Bd Tổng-đốc-Phương (CHOLON)

Bổn hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ hàng Tàu, hàng Thương-hải như là : lãnh, xuyến, trừu, cẩm-nhung, cẩm-châu v. v... Hàng thiệt tốt, thiệt bền, hàng nhuộm đen mặc đến rách không hề sợ phai trô. Bán lẻ đủ các thứ hàng bombay, hàng Nhựt-bổn v. v... Khăn đội đầu rất và thêu nhiều kiểu, nhiều màu thiệt đẹp.

Trử bán sỉ và lẻ đủ thứ màu nhuộm của Tây hiệu "Teintare Idéale" danh tiếng thuở nay ở Nam-kỳ.

Bánh hộp biscuits "Kim-Thời" của bổn hiệu chế tạo chẳng khác nào biscuits mélanges choisis của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán lẻ mỗi hộp 0$ 75 tại bổn hiệu (mua sỉ có huê-hồng).

Bổn hiệu buôn bán đã mấy chục năm cùng các tỉnh Trung-kỳ và Bắc-kỳ.

Ở xa xin viết thơ thương-nghị

TÂN-LỢI
138-140, Bd Tổng-đốc-Phương Cholon

NAM-KỲ TAM-THÁNH-DƯỢC

TRỪ-TÊ, BỔ-HUYẾT, GIẢI-LAO?

Hiệu TẠO-NHƠN-ĐƯỜNG HOCMON

TỂ-CẤP PHÒ-NGUY TAM-THÁNH-DƯỢC

Có ba thứ thuốc hay, đã giúp được nhiều bịnh mạnh nên gọi là TAM-THÁNH-ĐƯỢC

1 Thần hiệu tê bại hoàn « Kính cáo đồng bào ai mắt bịnh bong tê bại xuội nhức mỏi cách thế nào mau mau gởi thơ đến bổn hiệu TẠO-NHƠN-ĐƯỜNG Hóc-môn kiếp lấy thuốc trừ tê mà uống thì ắt được mạnh giỏi, giá mỗi hộp 1$20 Vì như có kẻ nghèo nàn không tiền mà vươn lấy bịnh tê, lập tức viết thơ đến bổn hiệu TẠO-NHƠN-ĐƯỜNG vui lòng gởi thuốc cho không.

Quyết « Bất thực Ngôn »

2 Sĩ lao bổ tạn hoàn, là thứ bổ tinh thần cho qui ông qui Thầy, qui Học sanh bổ phổi trừ ho, hoặc đi tinh mệt mỏi bổ ăn giải trí. Giá mỗi hộp 1$00

3 Điều kinh bạch đái hoàn, Quicô, qui Bà dùng bổ huyết điều kinh và trừ Bạch-Đái hạ trừ xây xẩm, hết xót ruột, hết nhức mỏi, đang ir nhuận da thứa rất hay mỗi hộp 1$00.

Bổn hiệu có chế LÃO-THỤC-ĐỊA (cửu chưng cửu soái) LỘC-GIÁC-GIAO nấu hy thượng hạng, để làm tề, hoặc dùng thay mà uống bổ, mỗi lượng giá 1$00.

Thưa qui vị đồng bào 3 thứ thuốc nói trên đây, còn là tánh chất cao lương phong vị tinh chế : THÌNH qui Cô, qui Thầy dùng mà bổ dưỡng thì ắt được khương cường qui thể thầy linh nghiệm chẳng hề sai.

CÁCH GỞI : *Mua thuốc, thơ, hoặc Mandat thì đề ngu :*

M. TRƯƠNG MINH Y *Directeur TẠO-NHƠN-ĐƯỜNG,*
N° 4 *Rue de la Gare* HÓC-MÔN (*GIA-ĐỊNH*)

Qui ngài có mua ba thứ thuốc đây, xin nhờ mua mandat gởi trước còn tiền cước về bổn hiệu. *Muốn đến bổn hiệu do ngay bến xe lửa đậu.*

Thánh dược nước nhà Đồng-bào huệ cố?

Imprimerie TIẾNG-DÂN HUẾ.

Directeur Gérant Huỳnh Thúc Kháng

TIẾNG-DÂN HUẾ